

Krajowa Administracja
Skarbowa

PROCEDURA USZŁACHETNIANIA CZYNNEGO

(UNIJNY KODEKS CELNY)

Wrzesień 2021 r.

1. Podstawy prawne stosowania procedury uszlachetniania czynnego

Przepisy i wytyczne odnoszące się do procedury uszlachetniania czynnego:

- rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) Nr 952/2013 z dnia 9 października 2013 r. ustanawiające unijny kodeks celny (Dz. Urz. UE L 269 z 10.10.2013, str.1, z późn. zm.) – zwane dalej „UKC”,
- rozporządzenie delegowane Komisji (UE) 2015/2446 z dnia 28 lipca 2015 r. uzupełniające rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 952/2013 w odniesieniu do szczegółowych zasad dotyczących niektórych przepisów unijnego kodeksu celnego (Dz. Urz. UE L 343 z 29.12.2015, str. 1, z późn. zm.) – zwane dalej „RD”,
- rozporządzenie wykonawcze Komisji (UE) 2015/2447 z dnia 24 listopada 2015 r. ustanawiające szczegółowe zasady wykonania niektórych przepisów rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 952/2013 ustanawiającego unijny kodeks celny (Dz. Urz. UE L 343 z 29.12.2015, str. 558, z późn. zm.) – zwane dalej „RW”,
- rozporządzenie delegowane Komisji (UE) 2016/341 z dnia 17 grudnia 2015 r. uzupełniające rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 952/2013 w odniesieniu do przepisów przejściowych dotyczących niektórych przepisów unijnego kodeksu celnego w okresie, gdy nie działają jeszcze odpowiednie systemy teleinformatyczne, i zmieniające rozporządzenie delegowane Komisji (UE) 2015/2446 (Dz. Urz. UE L 69 z 15.03.2016, str. 1, z późn. zm.) – zwane dalej „PRD”,
- ustawa z dnia 19 marca 2004 r. – Prawo celne (tekst jednolity w Dz.U. z 2020 r., poz. 1382, z późn. zm.),
- ustawa z dnia 16 listopada 2016 r. o Krajowej Administracji Skarbowej (tekst jednolity w Dz. U. z 2021r. poz. 422, z późn. zm.) oraz ustawa z dnia 16 listopada 2016 r. Przepisy wprowadzające ustawę o Krajowej Administracji Skarbowej (Dz. U. z 2016 r. poz. 1948, z późn. zm),
- rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 31 maja 2016 r. w sprawie właściwości miejscowej organów celnych (tekst jednolity w Dz. U. z 2018 r. poz. 170),

- rozporządzenie Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 9 lutego 2017 r. w sprawie wyznaczenia dyrektorów Izb Administracji Skarbowej w Gdańsku, Poznaniu, Szczecinie, Warszawie i Wrocławiu do prowadzenia niektórych spraw celnych (tekst jednolity w Dz. U. z 2019 r. poz. 338),
- zarządzenie Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 1 marca 2017 r. w sprawie utworzenia delegatur jednostek organizacyjnych Krajowej Administracji Skarbowej oraz terytorialnego zasięgu ich działania i siedzib (Dz. Urz. Min. Roz. i Fin. z 2017 r. poz. 42, z późn. zm.),
- rozporządzenie Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 21 lutego 2017 r. w sprawie urzędów celno-skarbowych oraz podległych im oddziałów celnych, w których są dokonywane czynności przewidziane przepisami prawa celnego w zależności od rodzaju towarów lub procedur celnych, którymi mogą być obejmowane towary (tekst jednolity Dz. U. 2019 r. poz. 130, z późn. zm.),
- instrukcje, wytyczne, wyjaśnienia,
- opracowany przez KE dokument TAXUD(a2)LG/dt z dnia 19.06.2017r. na temat przedstawicielstwa „Przedstawicielstwo celne w kontekście uproszczeń i niektórych procedur specjalnych”.

2. Wprowadzenie

Procedura uszlachetniania czynnego ma na celu promowanie i ułatwianie produkcji w Unii oraz wspieranie działalności eksportowej producentów unijnych poprzez umożliwienie wprowadzenia na obszar celnym Unii, na określony czas, towarów nieunijnych, w celu poddania ich określonemu procesowi lub procesom przetwarzania zmierzającym do wytworzenia gotowych produktów (tzw. produktów przetworzonych), a następnie ich wywiezienia z powrotem poza obszar celny Unii albo dopuszczenia do obrotu na obszarze celnym Unii (co wiązać się będzie z koniecznością uiszczenia stosownych należności celnych przywozowych płaconych za przywiezione towary nieunijne albo za produkty przetworzone wytworzone z przywiezionych towarów nieunijnych).

Nowe przepisy łączą dotychczas niezależne procedury: uszlachetniania czynnego oraz przetwarzania pod kontrolą celną.

Stosowanie procedury uszlachetniania czynnego uzależnione jest od posiadania ważnego pozwolenia udzielanego przez właściwy organ celny.

3. Sposoby korzystania z procedury uszlachetniania czynnego

Wobec towarów obejmowanych procedurą uszlachetniania czynnego nie pobiera się należności celnych przywozowych oraz innych należności określonych w innych przepisach, jak również nie stosuje się wobec nich środków polityki handlowej – o ile nie zakazują one wprowadzania towarów na obszar celny Unii lub wyprowadzania towarów z obszaru celnego Unii – aż do chwili, gdy towary te zostaną powrotnie wywiezione poza obszar celny Unii w postaci produktów przetworzonych.

W zależności od potrzeby gospodarczej, towary nieunijne objęte procedurą uszlachetniania czynnego lub produkty przetworzone uzyskane z takich towarów będą mogły, w celu zamknięcia procedury, zostać powrotnie wywiezione (nie ma wówczas potrzeby uiszczania należności celnych), albo zostać objęte kolejną procedurą celną, na przykład procedurą dopuszczenia do obrotu (wówczas powstanie potrzeba uiszczenia należności celnych).

W ramach procedury uszlachetniania czynnego możliwe jest:

- wykorzystanie tzw. **towarów ekwiwalentnych** do wytworzenia produktów przetworzonych.

Towarami ekwiwalentnymi nazywane są towary unijne, które, o ile spełnione zostaną określone warunki, mogą zostać wykorzystane do wytworzenia produktów przetworzonych w miejsce towarów nieunijnych objętych procedurą uszlachetniania czynnego.

Towary ekwiwalentne, co do zasady, muszą mieć:

- ten sam ośmiocyfrowy kod nomenklatury scalonej,
- taką samą jakość handlową i
- takie same parametry techniczne jak towary, które zastępują.

Korzystanie z towarów ekwiwalentnych jest dopuszczalne bez względu na to, czy jest ono systematyczne, czy też nie. Możliwość wykorzystania towarów ekwiwalentnych ma na celu np. eliminację problemów producentów związanych ze zwłoką w dostawie towarów przeznaczonych do uszlachetniania.

Przykład:

Zakład przetwórstwa spożywczego wykonujący produkcję eksportową otrzymał zlecenie na wytworzenie w określonym terminie koncentratu zupy w proszku, do którego wytworzenia będzie sprowadzać z kraju trzeciego odpowiednie składniki. Z uwagi na krótki termin wykonania zlecenia, zanim właściwe składniki do produkcji zostały przywiezione, zakład wykorzystał do wytworzenia koncentratu odpowiednie składniki

unijne. W chwili przywozu składników spoza obszaru celnego Unii zakład posiadał już wytworzony koncentrat. Po przywozie składników wywieziony został wytworzony koncentrat.

W ramach procedury uszlachetniania czynnego z zastosowaniem towarów ekwiwalentnych możliwe jest:

- dokonanie **uprzedniego wywozu** produktów przetworzonych.

Upřednim wywozem nazywany jest wywóz z Unii produktów przetworzonych uzyskanych z towarów ekwiwalentnych, który następuje przed przywozem towarów przez nie zastępowanych (czyli, przed przywozem towarów nieunijnych przeznaczonych do uszlachetniania).

Przykład:

Zakład przetwórstwa spożywczego wykonujący produkcję eksportową otrzymał zlecenie na wytworzenie w określonym terminie koncentratu zupy w proszku, do którego wytworzenia będzie sprowadzać z kraju trzeciego odpowiednie składniki. Z uwagi na zaistniałe opóźnienie w realizacji dostawy sprowadzanych składników, zakład, aby dotrzymać krótkiego terminu wykonania zlecenia, wykorzystał do wytworzenia koncentratu odpowiednie składniki unijne i wywiózł wytworzony koncentrat. Właściwe składniki do produkcji zostały przywiezione dopiero po wywozie wytworzonego koncentratu.

Korzystanie z towarów ekwiwalentnych oraz uprzedniego wywozu wymaga uzyskania pozwolenia organu celnego, które jest udzielane pod warunkiem, że zapewniony jest prawidłowy przebieg procedury, w szczególności w zakresie dozoru celnego.

Przepisy unijnego prawa celnego dopuszczając możliwość korzystania z towarów ekwiwalentnych w szerszym niż dotychczas zakresie – katalog procedur celnych, w ramach których towary ekwiwalentne mogą być wykorzystywane uległ poszerzeniu (np. uszlachetnianie bierne, składowanie celne) – wprowadzają równocześnie różne dodatkowe ograniczenia w zakresie stosowania towarów ekwiwalentnych.

I tak przykładowo, nie jest dopuszczalne korzystanie z towarów ekwiwalentnych w sytuacji:

- gdy w ramach procedury uszlachetniania czynnego wykonywane są wyłącznie zwyczajowe czynności,
- gdy do towarów nie pochodzących użytych do wytworzenia produktów przetworzonych w ramach procedury uszlachetniania czynnego, dla których dowód pochodzenia jest wystawiany lub sporządzany w ramach uzgodnień preferencyjnych między Unią a niektórymi krajami lub terytoriami

znajdującymi się poza obszarem celnym Unii lub grupami takich krajów lub terytoriów, ma zastosowanie zakaz zwrotu lub zwolnienia z należności celnych przywozowych,

- gdy prowadziłoby to do nieuzasadnionych korzyści w zakresie należności celnych przywozowych lub w przypadkach określonych w prawodawstwie unijnym,
- gdy towary objęte procedurą specjalną (czyli towary nieunijne umieszczane pod procedurą uszlachetniania czynnego) podlegałyby tymczasowemu lub ostatecznemu cłu antydumpingowemu, cłu wyrównawczemu, cłu ochronnemu lub cłu dodatkowemu wynikającemu z zawieszenia koncesji, gdyby zgłoszono je do dopuszczenia do obrotu,
- towarów lub produktów genetycznie zmodyfikowanych lub zawierających elementy, które zostały poddane modyfikacji genetycznej.

Załącznik 71-04 do RD zawiera przepisy szczególne dotyczące stosowania towarów ekwiwalentnych. Jak wynika z załącznika 71-04 do RD, w ramach uszlachetniania czynnego, przykładowo, nie jest dozwolone zastępowanie towarów ekologicznych towarami wytwarzanymi konwencjonalnie. Nie jest także dozwolone zastępowanie towarów wytwarzanych konwencjonalnie towarami ekologicznymi.

Uwaga: *W przypadku stosowania towarów ekwiwalentnych z rynku produktów rolnych, ważnym jest doprecyzowanie we wniosku o udzielenie pozwolenia, czy obrót ekwiwalentny będzie stosowany pomiędzy towarami wytwarzanymi konwencjonalnie, czy też pomiędzy towarami ekologicznymi.*

Uwaga: *Chociaż cukier wytwarzany konwencjonalnie oraz cukier ekologiczny mają ten sam ośmiocyfrowy kod nomenklatury scalonej, to okoliczność ta pozostaje bez wpływu na postanowienia punktu 1 załącznika 71-04 do RD, które zakazują zastępowania cukru wytwarzanego konwencjonalnie cukrem ekologicznymi i vice versa. W przypadku stosowania procedury uszlachetniania czynnego z uprzednim wywozem, gdy do wytworzenia produktu przetworzonego wykorzystany zostanie towar ekwiwalentny w postaci cukru, w stosowanych odpowiednio elektronicznych arkuszach informacyjnych INF (w polu „Opis towaru”) lub innych środkach elektronicznej wymiany informacji (stosowanych zamiast INF) konieczne jest wskazanie jakiego rodzaju cukier nieunijny będzie przedmiotem przywozu: czy wytwarzany konwencjonalnie, czy też ekologiczny.*

W odniesieniu do następujących towarów mają zastosowanie przepisy szczególne (zawarte w punkcie II załącznika 71-04 do RD) dotyczące towarów ekwiwalentnych:

1. ryż,

2. pszenica,
3. cukier,
4. żywe zwierzęta i mięso,
5. kukurydza,
6. oliwa z oliwek.

W ramach procedury uszlachetniania czynnego możliwe jest także:

- dokonanie czasowego powrotnego wywozu niektórych lub wszystkich towarów objętych procedurą uszlachetniania czynnego lub produktów przetworzonych w celu poddania ich **dalszemu przetworzeniu poza obszarem celnym Unii**, zgodnie z warunkami określonymi dla procedury uszlachetniania biernego (art. 258 UKC).

Przykład:

Polski producent w toku planowanych operacji w ramach uszlachetniania czynnego mającego na celu wytworzenie wyrobu gotowego sprzedawanego kontrahentowi zagranicznemu zmuszony będzie zlecić przeprowadzenie firmie w kraju trzecim jednego z podprocesów z uwagi na posiadane przez tę firmę urządzenia specjalistyczne.

Wyjaśnienia dotyczące stosowania art. 258 UKC przedstawione zostały w załączniku 1 do niniejszego materiału.

4. Wniosek o udzielenie pozwolenia na procedurę uszlachetniania czynnego

Stosowanie procedury uszlachetniania czynnego wiąże się z obowiązkiem posiadania pozwolenia na korzystanie z tej procedury, które wydawane jest przez właściwy organ celny.

W celu uzyskania pozwolenia należy złożyć wniosek o jego udzielenie.

Uwaga: obowiązujące przepisy unijnego prawa celnego nie przewidują wzoru wniosku o udzielenie pozwolenia na korzystanie z procedury uszlachetniania czynnego – zawierają jedynie zestaw danych wymaganych dla takiego wniosku.

4.1. Formy wniosku

Pełna forma wniosku

Wniosek o udzielenie pozwolenia na korzystanie z procedury uszlachetniania czynnego powinien zawierać dane zgodne z **załącznikiem A do RD**.

Kolumna „8a” w „*Tabeli wymogów dotyczących danych*” (która jest zawarta w tytule I załącznika A do RD) oraz „*Tabela wymogów dotyczących danych*” (która jest zawarta w tytule XVII załącznika A do RD) określają **katalog danych** wymaganych dla wniosku (oraz pozwolenia) na korzystanie z procedury uszlachetniania czynnego.

Obowiązek stosowania danych określonych w załączniku A do RD dotyczy zarówno wniosków o udzielenie pozwoleń ważnych w jednym państwie członkowskim (tzw. „wnioski krajowe”), jak też wniosków o udzielenie pozwoleń ważnych w więcej niż jednym państwie członkowskim Unii.

Obszar ważności pozwoleń określa się we wniosku (a następnie w pozwoleniu) podając daną (D.1/4) „Geograficzny obszar ważności – Unia”, za pomocą kodów:

- „1” – ważne we wszystkich państwach Unii,
- „2” – ograniczone do niektórych państw Unii (należy podać kody ISO państw Unii, w których pozwolenie ma być stosowane),
- „3” – ograniczone do jednego państwa Unii.

Organ celny, do którego składany jest wniosek:

Wniosek o udzielenie pozwolenia na korzystanie z procedury uszlachetniania czynnego składa się do właściwego naczelnika urzędu celno-skarbowego.

Jeżeli wnioskodawca ma siedzibę na obszarze celnym Unii, wniosek składa się do naczelnika urzędu celno-skarbowego właściwego ze względu na miejsce, w którym są prowadzone lub dostępne główne księgi rachunkowe wnioskodawcy na potrzeby celne i gdzie będzie dokonywana przynajmniej część procesu przetwarzania.

Jeżeli nie można określić właściwości zgodnie z opisaną powyżej zasadą, wniosek składa się do naczelnika urzędu celno-skarbowego właściwego dla miejsca gdzie są prowadzone lub dostępne główne księgi rachunkowe wnioskodawcy na potrzeby celne.

W przypadku gdy wnioskodawca ma siedzibę poza obszarem celnym Unii, wniosek składa się do naczelnika urzędu celno-skarbowego właściwego dla miejsca, w którym towary mają zostać przetworzone po raz pierwszy.

Zasady wypełniania wniosku

Rozdziały 2 w tytułach I i XVII **załącznika A do RD** zawierają szczegółowe informacje i objaśnienia odnoszące się do danych, które są wymagane dla wniosku o udzielenie pozwolenia.

Załącznik A do RW zawiera natomiast informacje na temat formatów i kodów dotyczących danych, które są wymagane dla wniosku. Załącznik ten zawiera, na przykład, informacje o:

- kodzie rodzaju wniosku jaki należy podać we wniosku – dla wniosku o udzielenie pozwolenia na korzystanie z procedury uszlachetniania czynnego jest to kod: „**IPO**”,
- **liście kodów** jaki (jakie) należy podać we wniosku w celu wskazania sposobów identyfikacji towarów,
- **liście kodów – od kodu 1 do kodu 22** – jaki (jakie) należy wskazać we wniosku w kontekście podawania **informacji na temat warunków ekonomicznych**.

W przypadku wniosków o udzielenie pozwoleń ważnych w więcej niż jednym państwie członkowskim Unii (gdy procedura jest realizowana w więcej niż jednym państwie członkowskim) należy wypełnić elektroniczny formularz wniosku udostępniony przez Komisję Europejską za pośrednictwem unijnego portalu dla przedsiębiorców (Trader Portal – „TP”) i wysłać go do Unijnego Systemu Decyzje Celne (CDS). System ten został opracowany przez Komisję Europejską i jest przeznaczony do obsługi wniosków i decyzji celnych. W Polsce CDS obsługuje wyłącznie wnioski i pozwolenia, gdzie procedura jest realizowana w więcej niż jednym państwie członkowskim. Szczegółowe informacje na temat Unijnego Systemu Decyzje Celne są dostępne na stronie: www.puesc.gov.pl/web/puesc/cds W przypadku wniosków o pozwolenie „krajowe” rekomenduje się korzystanie z formularza wniosku udostępnionego na portalu www.biznes.gov.pl w zakładce: [Informacje->Handel zagraniczny->Chcę handlować z partnerami spoza Polski->Pozwolenie na uszlachetnianie czynne](#)

Jeżeli planowane jest stosowanie więcej niż jednej procedury specjalnej, to zaleca się składanie do organów celnych oddzielnych wniosków dla każdej procedury. Pozwoli to posiadaczowi pozwolenia łatwo zidentyfikować, jakie prawa i obowiązki mają zastosowanie dla każdej procedury. Nie jest już możliwe uzyskanie pozwolenia zintegrowanego (czyli jednego pozwolenia na kilka procedur specjalnych).

Zaleca się także podawanie daty upływu terminu ważności pozwolenia we wniosku o udzielenie pozwolenia, w elemencie danych „D.8/5 Informacje dodatkowe”.

We wniosku należy podać m.in. informację na temat przepisu UKC, który będzie stosowany do obliczenia kwoty należności celnych przywozowych, w przypadku długu celnego. W kontekście obliczenia kwoty należności celnych przywozowych, zastosowanie mogą mieć:

- art. 85 ust. 1 UKC – w myśl którego, kwota należności celnych przywozowych lub wywozowych jest określana zgodnie z takimi zasadami obliczania należności celnych, jakie miały zastosowanie do danych towarów w chwili powstania w stosunku do nich długu celnego,
- art. 86 ust. 3 UKC – w myśl którego, jeżeli dług celny powstaje w odniesieniu do produktów przetworzonych powstałych w ramach procedury uszlachetniania czynnego, na wniosek zgłaszającego kwotę należności celnych przywozowych odpowiadającą takiemu długowi określa się na podstawie klasyfikacji taryfowej, wartości celnej, ilości, rodzaju i pochodzenia towarów objętych procedurą uszlachetniania czynnego, obowiązujących w dniu przyjęcia zgłoszenia celnego dotyczącego tych towarów.

Wybrany sposób (metoda) obliczania kwoty należności celnych przywozowych może mieć wpływ na wymóg sprawdzenia warunków ekonomicznych i w związku z tym musi być wskazany we wniosku o udzielenie pozwolenia. Ponadto, istotne znaczenie przy wskazywaniu sposobu obliczania kwoty należności celnych ma to, czy towar podlega tymczasowemu lub ostatecznemu cłu antydumpingowemu, cłu wyrównawczemu, środkowi ochronnemu lub cłu dodatkowemu wynikającemu z zawieszenia koncesji. Kwestia ta jest istotna w kontekście badania warunków ekonomicznych, jak i zakończenia procedury.

W przypadku powstania długu celnego, obliczenie kwoty należności celnych przywozowych zostanie przeprowadzone zgodnie ze sposobem określonym w pozwoleniu. Jednakże, równocześnie należy zwrócić uwagę na istnienie przepisu art. 86 ust. 4 UKC. W myśl postanowień tego przepisu, w szczególnych przypadkach kwotę należności celnych przywozowych określa się zgodnie z art. 86 ust. 2 i art. 86 ust. 3 UKC **bez wniosku zgłaszającego**, aby zapobiec obchodzeniu środków taryfowych, o których mowa w art. 56 ust. 2 lit. h) UKC.

Przykład szczególnego przypadku, o którym mowa powyżej, zawiera art. 76 ust. 2 RD, w myśl którego, art. 86 ust. 3 UKC stosuje się bez konieczności składania wniosku przez zgłaszającego, jeżeli produkty przetworzone zostały uzyskane z towarów objętych procedurą uszlachetniania czynnego, które w chwili przyjęcia pierwszego zgłoszenia celnego o objęcie towarów procedurą uszlachetniania czynnego

podlegałyby tymczasowemu lub ostatecznemu cłu antydumpingowemu, cłu wyrównawczemu, środkowi ochronnemu lub cłu dodatkowemu wynikającemu z zawieszenia koncesji, gdyby zgłoszono je do dopuszczenia do obrotu, a dany przypadek nie jest objęty art. 167 ust. 1 lit. h), i), m) lub p) RD. Jednakże postanowienia art. 76 ust. 2 RD nie będą mieć zastosowania w sytuacji, gdy towary objęte procedurą uszlachetniania czynnego nie podlegają już tymczasowemu lub ostatecznemu cłu antydumpingowemu, cłu wyrównawczemu, środkowi ochronnemu lub cłu dodatkowemu wynikającemu z zawieszenia koncesji w chwili powstania długu celnego w odniesieniu do produktów przetworzonych.

W określonych przypadkach dopuszcza się stosowanie rozwiązania polegającego na podaniu w jednym pozwoleniu obu sposobów obliczania.

Mając na uwadze, że zasadą jest wskazanie tylko jednej z metod obliczania należności celnych przywozowych. Skorzystanie z rozwiązania polegającego na wskazaniu w jednym pozwoleniu obu metod obliczania należności celnych przywozowych jest możliwe jedynie po dokonaniu przez organ celny analizy przesłanek gospodarczych oraz oceny ryzyka związanego z powstaniem ewentualnych nieprawidłowości i nadużyć w zakresie stosowania prawa (sprawowanie dozoru celnego).

Skrócona forma wniosku

Wniosek o udzielenie pozwolenia na korzystanie z procedury uszlachetniania czynnego może być także sporządzony na podstawie **zgłoszenia celnego** – tzw. skrócona forma wniosku.

Ta forma wniosku **może być zastosowana**, gdy towary inne niż te wymienione w załączniku 71-02 do RD („Towary i produkty wrażliwe”) mają być objęte procedurą uszlachetniania czynnego.

W drodze wyjątku, towary wymienione w załączniku 71-02 do RD mogą być przedmiotem wniosku o udzielenie pozwolenia na podstawie zgłoszenia celnego, w przypadku gdy łącznie spełnione są następujące warunki:

- wartość celna towarów nie przekracza 150 000 EUR,
- towary są już objęte lub mają być objęte procedurą uszlachetniania czynnego i
- towary mają zostać zniszczone pod dozorem celnym z powodu wyjątkowych i należycie uzasadnionych okoliczności.

W odniesieniu do ostatniego warunku podkreślić należy, że operacja polegać ma wyłącznie na zniszczeniu towarów, a zniszczenie to musi być uzasadnione zaistnieniem wyjątkowych i należycie

uzasadnionych okoliczności (np. okazuje się, że towary nieunijne nie spełniają koniecznych wymogów jakościowych w wyniku zgnicia podczas transportu i podmiot decyduje się na ich zniszczenie w ramach procedury uszlachetniania czynnego). W takiej sytuacji we wniosku o udzielenie pozwolenia na podstawie zgłoszenia celnego właściwym kodem warunków ekonomicznych do wskazania jest kod 47 warunków ekonomicznych (kod 47 – zredukowanie do odpadów i pozostałości, zniszczenie, odzyskiwanie części lub komponentów).

Jednakże, skrócona forma wniosku **nie może być zastosowana**, czyli zgłoszenie celne nie będzie mogło zostać uznane za wniosek o udzielenie pozwolenia, w przypadku gdy:

- stosowane jest zgłoszenie uproszczone,
- stosowana jest odprawa scentralizowana,
- stosowany jest wpis do rejestru zgłaszającego,
- wniosek dotyczy udzielenia pozwolenia z udziałem więcej niż jednego państwa członkowskiego

(Przykład: sytuacja, w której urząd celny objęcia, o którym mowa w art. 1 pkt 17 RD, i urząd celny zamknięcia są w państwie członkowskim A, a proces przetwarzania realizowany jest w państwach członkowskich A i B),

- wniosek dotyczy stosowania towarów ekwiwalentnych zgodnie z art. 223 UKC,
- właściwy organ celny powiadamia zgłaszającego, że wymagane jest sprawdzenie warunków ekonomicznych zgodnie z art. 211 ust. 6 UKC,
- wniosek dotyczy udzielenia pozwolenia z mocą wsteczną.

Organ celny, do którego składany jest wniosek:

Wniosek o udzielenie pozwolenia na podstawie zgłoszenia celnego składa się do właściwego urzędu celno-skarbowego (oddziału celnego).

Zasady wypełniania wniosku

W przypadku sporządzenia wniosku o udzielenie pozwolenia na podstawie zgłoszenia celnego wnioskodawca zobowiązany jest w **Polu 44 zgłoszenia celnego** podać **wszystkie dodatkowe dane** niezbędne do rozpatrzenia wniosku (m.in. charakter przetworzenia, miejsce, gdzie będzie dokonywany

proces przetworzenia, uzyskiwane produkty przetworzone) przy użyciu następujących **krajowych kodów informacji dodatkowej**: 0PL05, 0PL06, 0PL07, 0PL08, 0PL09, 0PL10.

Szczegółowe zasady stosowania powyżej wymienionych **krajowych kodów informacji dodatkowej** oraz zakres informacji jakie powinny zostać za ich pomocą wyrażone zostały szczegółowo przedstawione w „**Instrukcji wypełniania zgłoszeń celnych AIS/IMPORT, AES/ECS2, NCTS2**”.

Pozwolenie na korzystanie z procedury uszlachetniania czynnego udzielane na podstawie zgłoszenia celnego ma zastosowanie tylko do tej ilości towarów, które zostały objęte procedurą na podstawie przedmiotowego zgłoszenia celnego. Pozwolenie takie może zostać udzielone jeżeli obejmuje tylko jedno państwo członkowskie i spełnione są warunki określone przepisami prawa celnego, w tym warunki podmiotowe określone w art. 211 ust. 3 UKC.

Zasadą jest, że wniosek o udzielenie pozwolenia powinien być złożony w formie pełnej. Wniosek w formie skróconej jest wyjątkiem od zasady, a więc korzystanie z tej formy wniosku nie powinno w praktyce prowadzić do występowania sytuacji, w której zamiast złożenia wniosku w pełnej formie składany byłby nagminnie, systematycznie wniosek w formie skróconej.

4.2. Załączniki do wniosku

Organ celny może zażądać dokumentów, które umożliwią ocenę, czy spełnione są warunki podmiotowe wymagane dla udzielenia pozwolenia (patrz pkt 5.1). W kontekście art. 211 ust. 3 lit. c) UKC i art. 195 ust. 1 UKC jeżeli wnioskodawca zamierza stosować zabezpieczenie generalne i jego złożenie będzie mieć miejsce przed wystąpieniem z wnioskiem o udzielenie pozwolenia na stosowanie procedury uszlachetniania czynnego wówczas ustalenia dokonane w toku postępowania w sprawie wydania pozwolenia na stosowanie zabezpieczenia generalnego, mające charakter bardziej szczegółowy (odwołują się do kryteriów AEO) powinny być, w kontekście sprawdzenia warunków podmiotowych, wykorzystane przez organ celny wydający pozwolenie na korzystanie z procedury uszlachetniania czynnego.

Wnioskodawcy posiadający status AEO podlegają stałemu procesowi monitorowania. Z tego też względu w toku postępowania organ wydający pozwolenie winien dokonać ustaleń potrzebnych do oceny przesłanek podmiotowych na podstawie informacji będących w dyspozycji organów celnych.

W toku postępowania organ celny może także zażądać innych dokumentów, których obowiązek przedłożenia wynika z prawa celnego lub przepisów odrębnych. Informacje zawarte w dokumentach

powinny być powiązane z przedmiotem prowadzonego postępowania i mieć wpływ na jego rozstrzygnięcie. W przypadku gdy wymagany dokument został dołączony w toku innego postępowania prowadzonego przez dany organ celny, a informacje w nim zawarte odzwierciedlają aktualny stan faktyczny i stan prawny, wnioskodawca może ograniczyć się do wskazania numeru sprawy, przy której dany dokument został dołączony.

Do wniosku o wydanie pozwolenia na stosowanie procedury uszlachetniania czynnego należy dołączyć:

- szczegółowy opis procesu przetwarzania (jeżeli pole wniosku w pełnej formie przeznaczone do zamieszczenia opisu procesu przetwarzania nie jest wystarczające dla takiego opisu),
- dokumenty poświadczające zasadność podanego przez wnioskodawcę kodu warunków ekonomicznych lub udowadniające spełnienie warunków ekonomicznych w danej sprawie (np. umowa o przetworzenie robocze, korespondencja handlowa, kalkulacje, dwie rzeczywiste oferty cenowe cukru unijnego i jedna rzeczywista oferta cenowa cukru nieunijnego na potwierdzenie różnic w cenie w przypadku powoływania się na art. 167 ust. 1 lit. f (ii) RD w kontekście sektora cukru), w tych przypadkach w których wynika to ze specyfiki danych kodów warunków ekonomicznych lub konieczności przeprowadzenia badania warunków ekonomicznych na poziomie unijnym.

W tych przypadkach, w których sprawdzenie warunków ekonomicznych będzie mieć miejsce na poziomie Unii (w Komisji Europejskiej), konieczne będzie załączenie dokumentu (sporządzonego w dwóch wersjach językowych – w języku polskim oraz angielskim) przedstawiającego w sposób szczegółowy wszystkie argumenty wnioskodawcy, w świetle których w jego ocenie warunki ekonomiczne należy uznać za spełnione w odniesieniu do jego wniosku o udzielenie pozwolenia,

- informację, czy którykolwiek z produktów przetworzonych jest odpadem w rozumieniu przepisów ustawy o odpadach.

Wnioskodawca może zostać poproszony o przedstawienie dodatkowych informacji, w sytuacji, gdy organ celny uzna jakąkolwiek informację podaną we wniosku za niewystarczającą.

5. Warunki udzielenia pozwolenia

5.1. Warunki podmiotowe

Warunki, które muszą być spełnione, aby uzyskać pozwolenie na korzystanie z procedury uszlachetniania czynnego są określone w art. 211 UKC.

Pozwolenie wydawane jest :

- **na wniosek osoby**, która przeprowadza procesy przetwarzania lub organizuje ich przeprowadzenie,
- **osobie** mającej swoją siedzibę na obszarze celnym Unii.

Organy celne mogą okazjonalnie, gdy uznają to za zasadne, udzielić pozwolenia na korzystanie z procedury uszlachetniania czynnego osobie mającej siedzibę poza obszarem celnym Unii.

Osoba, której ma być udzielone pozwolenie musi spełniać wszelkie przesłanki, pozwalające uznać, że zapewnia ona prawidłowy przebieg procedury uszlachetniania czynnego. Weryfikacja kryteriów podmiotowych w tym zakresie następuje na podstawie informacji zawartych we wniosku oraz załączonych dokumentach, a także po dokonaniu sprawdzenia w systemach wchodzących do Systemu Informacyjnego Skarbowo-Celnego.

Pozwolenie udzielane jest osobie, która składa **zabezpieczenie** zgodnie z art. 89 UKC – w przypadkach, w których może powstać dług celny lub inne należności związane z towarami objętymi procedurą uszlachetniania czynnego (art. 211 ust. 3 lit. c) UKC). Występująca w dotychczasowych przepisach Wspólnotowego Kodeksu Celnego zasada fakultatywności żądania złożenia zabezpieczenia nie została przeniesiona do przepisów UKC.

5.2. Warunek dozoru celnego

Pozwolenie może zostać udzielone, jeżeli organy celne mogą sprawować dozór celny bez konieczności stosowania środków administracyjnych niewspółmiernych do istniejącej potrzeby gospodarczej.

5.3. Warunki przedmiotowe

Pozwolenie może zostać udzielone, gdy towary objęte procedurą (przywożone towary nieunijne) można będzie **zidentyfikować** w wytwarzanych produktach przetworzonych. Wyjątkiem jest sytuacja, gdy produkty przetworzone są wytwarzane z towarów ekwiwalentnych, a także sytuacja gdy przedmiotem przywozu w ramach procedury są tzw. akcesoria produkcyjne, a więc towary, które nie wchodzą w skład produktów przetworzonych, ale umożliwiają lub ułatwiają ich wytworzenie (nawet jeżeli zostają one całkowicie lub częściowo zużyte w procesie), jak również sytuacja, gdy procedura uszlachetniania czynnego stosowana w przypadku naprawy i zniszczenia. W związku z tym we wniosku o udzielenie pozwolenia należy określić **środki identyfikacyjne**, które mają być stosowane w celu ustalenia, że produkty przetworzone zostały uzyskane z towarów objętych procedurą uszlachetniania czynnego.

Przykładowo, jako środki identyfikacyjne mogą zostać wskazane: numery seryjne, numery producenta, próbki, rysunki lub opisy techniczne.

W przypadku stosowania towarów ekwiwalentnych procedura uszlachetniania czynnego może być stosowana, jeżeli możliwe jest sprawdzenie zgodności z warunkami określonymi dla towarów ekwiwalentnych.

Towary będące przedmiotem procedury uszlachetniania czynnego mogą być poddane procesom, zwanym **procesami przetwarzania, do których zalicza się:** obróbkę towarów (w tym składanie, montaż lub instalowanie ich w innych towarach), przetwarzanie towarów, niszczenie towarów, naprawę towarów (w tym ich odnawianie i porządkowanie). Do procesów przetwarzania zalicza się także wykorzystywanie towarów, które nie wchodzą w skład produktów przetworzonych, ale umożliwiają lub ułatwiają ich wytworzenie, nawet jeżeli zostają one całkowicie lub częściowo zużyte w tym procesie (tzw. „akcesoria produkcyjne”). *Uwaga: Jeśli operacja prowadzi do podniesienia wydajności technicznej towaru, to w takim przypadku nie można mówić o naprawie, ale o przetwarzaniu towaru.*

Przykład:

Komputer ma zostać naprawiony poprzez wymianę uszkodzonego dysku twardego HDD o pojemności 250 GB na dysk twardy SSD o pojemności 500 GB, który równocześnie zapewnia komputerowi większą pojemność pamięci i większą prędkość odczytu oraz zapisu.

Pozwolenie na korzystanie z procedury uszlachetniania czynnego może zostać udzielone na akcesoria produkcyjne (np. katalizatory, środki hamujące lub przyspieszające reakcję chemiczną), z wyjątkiem następujących towarów:

- a) paliw i źródeł energii innych niż te potrzebne do badania produktów przetworzonych lub do wykrywania wad w towarach objętych procedurą, które wymagają naprawy;
- b) smarów innych niż te potrzebne do badania, dostosowania lub wycofania produktów przetworzonych;
- c) wyposażenia i narzędzi.

Procedura uszlachetniania czynnego może być stosowana również w odniesieniu do któregośkolwiek z następujących towarów:

- a) towarów, które mają zostać poddane procesom w celu zapewnienia ich zgodności z wymogami technicznymi dotyczącymi ich dopuszczenia do obrotu,

Uwaga: Przez wymogi techniczne należy rozumieć wymogi nałożone przez przepisy prawa unijnego lub krajowego na towary przed ich dopuszczeniem do obrotu, takie jak wymogi dotyczące bezpieczeństwa, zdrowia i ochrony środowiska, a nie wymogi techniczne ze strony producenta lub kupującego takie jak te odnoszące się do dalszej dystrybucji towarów.

- b) towarów, które muszą zostać poddane zwyczajowym czynnościom (czynnościom mającym na celu zachowanie towarów w stanie niezmienionym, poprawę ich wyglądu, jakości handlowej lub przygotowanie ich do dystrybucji lub odsprzedaży).

Lista dozwolonych zwyczajowych czynności znajduje się w załączniku 71-03 do RD.

Pozwolenie na korzystanie z procedury uszlachetniania czynnego jest udzielane wyłącznie jeżeli spełnione są następujące **warunki**:

- a) po przetworzeniu towary nie mogą już zostać przywrócone, bez ponoszenia nadmiernych kosztów, do rodzaju lub stanu, jakim cechowały się one w momencie objęcia ich procedurą;
- b) korzystanie z procedury nie może prowadzić do obchodzenia przepisów dotyczących pochodzenia i ograniczeń ilościowych mających zastosowanie do przywożonych towarów.

Wskazane powyżej dwa warunki nie mają zastosowania, gdy kwota należności celnych przywozowych jest określana zgodnie z art. 86 ust. 3 UKC.

5.4. Warunki ekonomiczne

Pozwolenie może zostać udzielone, jeżeli nie ma ono negatywnego wpływu na istotne interesy producentów unijnych.

Uznaje się, że negatywny wpływ na istotne interesy producentów unijnych nie występuje, jeżeli nie istnieje dowód na jego występowanie lub warunki ekonomiczne uznaje się za spełnione.

Jeżeli istnieje dowód na istnienie prawdopodobieństwa wystąpienia negatywnego wpływu na istotne interesy producentów unijnych, dokonuje się sprawdzenia warunków ekonomicznych na poziomie unijnym (w Komisji Europejskiej).

Zauważyć należy, że sprawdzenie warunków ekonomicznych na poziomie unijnym może się odbyć również:

- z inicjatywy Komisji, jeżeli dysponuje ona dowodem świadczącym o tym, że korzystanie z danego pozwolenia prawdopodobnie ma negatywny wpływ na istotne interesy producentów unijnych,
- jeżeli po wydaniu pozwolenia na korzystanie z procedury uszlachetniania czynnego administracji celnej państwa członkowskiego udostępniony zostaje dowód świadczący o tym, że korzystanie z przedmiotowego pozwolenia prawdopodobnie ma negatywny wpływ na istotne interesy producentów unijnych.

Wnioskodawca we wniosku o udzielenie pozwolenia zobowiązany jest wskazać powody, dla których uważa warunki ekonomiczne za spełnione. Informacja taka powinna zostać przekazana za pomocą zastosowania przynajmniej jednego z ww. kodów warunków ekonomicznych dla każdego kodu CN towarów planowanych do objęcia procedurą uszlachetniania czynnego w ramach wnioskowanego pozwolenia. W niektórych przypadkach konieczne może okazać się doprecyzowanie tych powodów.

Zgodnie z nowymi przepisami¹ mającymi na celu zapewnienie stosowania ceł antydumpingowych i wyrównawczych, środków ochronnych oraz ceł dodatkowych wynikających z zawieszenia koncesji, warunek udzielenia pozwolenia na korzystanie z procedury przetwarzania określony w art. 211 ust. 4 lit.

b) UKC, zgodnie z którym procedura nie może mieć negatywnego wpływu na istotne interesy producentów unijnych, nie ma zastosowania do pozwoleń na korzystanie z procedury uszlachetniania czynnego, z wyjątkiem przypadków, w których kwotę należności celnych przywozowych oblicza się zgodnie z art. 85 UKC, a towary, które mają być objęte procedurą uszlachetniania czynnego, podlegałyby *środkowi polityki rolnej lub handlowej*, gdyby zgłoszono je do dopuszczenia do obrotu, przy czym dany przypadek nie jest objęty art. 167 ust. 1 lit. h), i), m) lub p) RD.

Oznacza to, że nie jest już możliwe złożenie wniosku o udzielenie pozwolenia na stosowanie procedury uszlachetniania czynnego w odniesieniu do towarów objętych tymczasowymi lub ostatecznymi cłami antydumpingowymi, cłami wyrównawczymi, środkami ochronnymi lub cłami dodatkowymi wynikającymi z zawieszenia koncesji, który to wniosek zawiera równocześnie prośbę o zastosowanie art. 85 UKC do obliczenia kwoty należności celnych przywozowych. Co za tym idzie, nie będzie już możliwe (tak jak to było dotychczas) skierowanie takich wniosków do Komisji Europejskiej celem przeprowadzenia badania warunków ekonomicznych na poziomie unijnym. Zmiana ta związana jest z tym, że art. 76 RD przewiduje automatyczne stosowanie ceł antydumpingowych i wyrównawczych, środków ochronnych lub ceł

¹ zmiana art. 166 ust. 1 lit. b) RD wprowadzona rozporządzeniem delegowanym Komisji (UE) 2020/877 (Dz. Urz. UE L 203/1 z 26.06.2020)

dodatkowych wynikających z zawieszenia koncesji w odniesieniu do towarów objętych procedurą uszlachetniania czynnego, gdy procedura zostanie zakończona.

Załącznik 2 zawiera schemat blokowy przedstawiający w sposób przystępny interpretację przepisów art. 166 ust. 1 RD i art. 167 RD odnoszących się do kwestii badania warunków ekonomicznych w kontekście procedury uszlachetniania czynnego. Widoczne na schemacie blokowym kolorowe linie kropkowane (żółta, niebieska, zielona) wskazują sytuacje, w których należy przeprowadzić badanie warunków ekonomicznych na poziomie unijnym.

6. Zabezpieczenie

Przepis art. 211 ust. 3 lit. c) UKC wprowadza obowiązek złożenia zabezpieczenia zgodnie z art. 89 UKC - w przypadkach, w których może powstać dług celny lub inne należności związane z towarami objętymi procedurą specjalną.

W kontekście specyfiki rozwiązań możliwych do zastosowania w ramach procedury uszlachetniania czynnego przepis art. 223 ust. 4 UKC stanowi, iż w sytuacji, gdy wywóz produktów przetworzonych uzyskanych z towarów ekwiwalentnych będzie następował przed przywozem towarów przez nie zastępowanych, zaś produkty przetworzone podlegałyby należnościom celnym wywozowym, jeżeli nie zostałyby wywiezione w ramach procedury uszlachetniania czynnego, posiadacz pozwolenia zobowiązany jest do złożenia zabezpieczenia w celu zagwarantowania zapłaty tych należności na wypadek, gdyby towary nieunijne nie zostały przywiezione w wyznaczonym w pozwoleniu terminie (terminie, o którym mowa w art. 257 ust. 3 UKC).

Informacje dotyczące zabezpieczenia kwoty długu celnego znajdują się na Portalu Podatkowym pod adresem:

<https://www.podatki.gov.pl/clo/zabezpieczenie-i-pobor-naleznosci-celnych-oraz-zwrot-i-umorzenia-naleznosci-celnych/>

7. Ewidencja

Stosowanie procedury uszlachetniania czynnego wiąże się z **koniecznością prowadzenia ewidencji** zawierającej wszelkie informacje i dane, które umożliwiają organom celnym sprawowanie nadzoru nad prawidłowością przebiegu procedury uszlachetniania czynnego, w szczególności w odniesieniu do

identyfikacji towarów objętych tą procedurą, ich statusu celnego oraz ich przemieszczeń, charakteru operacji przetwarzania jakim podlegają.

W myśl art. 214 ust. 1 UKC, z wyjątkiem procedury tranzytu lub jeżeli przewidziano inaczej, posiadacz pozwolenia, osoba uprawniona do korzystania z procedury oraz każda osoba wykonująca w wolnych obszarach celnych działalność polegającą na składowaniu, obróbce, przetwarzaniu, sprzedaży lub zakupie towarów jest zobowiązana do prowadzenia odpowiedniej ewidencji w formie zatwierdzonej przez organy celne.

Zakres danych, które podlegają wpisaniu do ewidencji jest określony w art. 178 RD. Organy celne mogą odstąpić od wymogu dostarczenia niektórych informacji określonych w art. 178 RD, jeśli nie wpływa to niekorzystnie na dozór celny i kontrolę stosowania procedury specjalnej.

Ewidencja może być prowadzona w formie papierowej – w sposób tradycyjny (książkowy) – albo w formie elektronicznej z zastosowaniem programów informatycznych. Ewidencja zatwierdzana jest przez organ celny.

Wpis do ewidencji powinien być dokonany niezwłocznie po wystąpieniu zdarzenia podlegającego rejestracji.

W przypadku wykorzystywania programu komputerowego do prowadzenia ewidencji z zastosowaniem technik elektronicznego przetwarzania danych, program taki podlega zatwierdzeniu przez organ celny.

8. Przemieszczenie towarów

W szczególnych przypadkach towary objęte procedurą uszlachetniania czynnego mogą być przemieszczane między różnymi miejscami na obszarze celnym Unii.

Przemieszczanie towarów objętych procedurą uszlachetniania czynnego może odbywać się między różnymi miejscami na obszarze celnym Unii bez dopełnienia formalności celnych innych niż dokonanie odpowiednich wpisów w ewidencji odnośnie lokalizacji towarów i informacji o każdym ich przemieszczeniu.

Przemieszczanie towarów do urzędu celnego wyprowadzenia w celu zamknięcia procedury uszlachetniania czynnego poprzez wyprowadzenie towarów poza obszar celny Unii odbywa się z zastosowaniem zgłoszenia do powrotnego wywozu (art. 267 ust. 1 RW). W takim przypadku towary

pozostają objęte procedurą uszlachetniania czynnego do chwili, w której zostaną wyprowadzone poza obszar celny Unii.

9. Termin ważności pozwolenia

Maksymalny termin ważności na jaki może zostać przyznane pozwolenie (w przypadku pozwolenia wydawanego w tzw. pełnej formie, zawierającego dane zgodne z załącznikiem A do RD) nie może przekroczyć okresu 5 lat. W przypadku towarów, które są objęte załącznikiem 71-02 do RD (głównie wrażliwe towary rolne) termin ten nie może przekroczyć okresu 3 lat. Oznacza to, że pozwolenie może zostać udzielone z krótszym terminem ważności.

Powyższa zasada nie dotyczy wniosku o udzielenie pozwolenia sporządzonego na podstawie zgłoszenia celnego, gdyż przyjęcie tego zgłoszenia przez organ celny i udzielenie pozwolenia poprzez zwolnienie towarów do wnioskowanej procedury jest jednorazowym pozwoleniem obejmującym wyłącznie towar określony w tym zgłoszeniu celnym.

10. Pozwolenie z mocą wsteczną

Przepisy prawa celnego dopuszczają możliwość ubiegania się o uzyskanie pozwolenia z mocą wsteczną na korzystanie z procedury uszlachetniania czynnego tylko **w wyjątkowych sytuacjach**. Oznacza to, że składając wniosek o takie pozwolenie konieczne będzie podanie szczegółowego opisu okoliczności sprawy pozwalającego na ustalenie powodów, dla których kryterium „wyjątkowej sytuacji” może być uznane za spełnione. Zauważyć przy tym należy, że wniosek o udzielenie pozwolenia z mocą wsteczną, podobnie jak wniosek o udzielenie pozwolenia na korzystanie z procedury uszlachetniania czynnego, jest wnioskiem badanym i ocenianym indywidualnie przez organ celny w oparciu o okoliczności zachodzące w danej sprawie oraz obowiązujące przepisy prawa.

Organy celne udzielają pozwolenia z mocą wsteczną, jeżeli spełnione są następujące warunki:

- a) istnieje uzasadniona potrzeba gospodarcza,
- b) wniosek nie ma związku z usiłowaniem popełnienia oszustwa,
- c) wnioskodawca udowodnił na podstawie ewidencji lub zapisów księgowych, że:
 - spełnione są wszelkie wymogi danej procedury,
 - w stosownych przypadkach – możliwa jest identyfikacja towarów w danym okresie,

- możliwa jest kontrola procedury,
- d) możliwe jest wypełnienie wszystkich formalności niezbędnych do uregulowania sytuacji towarów, w tym – w razie konieczności – unieważnienia zgłoszeń celnych, których to dotyczy,
- e) w okresie trzech lat od daty przyjęcia wniosku nie udzielono wnioskodawcy żadnego pozwolenia z mocą wsteczną (zgodnie z opinią Komisji Europejskiej pozwolenie nie może zostać ponownie udzielone z mocą wsteczną jeśli w ciągu trzech poprzednich lat udzielono pozwolenia z mocą wsteczną dla tej samej procedury specjalnej, czyli, jeśli wydane było pozwolenie na uszlachetnianie czynne z mocą wsteczną, to nie jest możliwe uzyskanie w ciągu tego terminu kolejnego pozwolenia na uszlachetnianie czynne z mocą wsteczną),
- f) nie jest konieczne sprawdzenie warunków ekonomicznych, z wyjątkiem sytuacji, gdy wniosek dotyczy przedłużenia terminu ważności pozwolenia w odniesieniu do tego samego rodzaju operacji i towarów,
- g) gdy wniosek dotyczy przedłużenia terminu ważności pozwolenia w odniesieniu do tego samego rodzaju operacji i towarów – wniosek zostaje złożony w terminie trzech lat po upływie terminu ważności pierwotnego pozwolenia. Moc wsteczna pozwolenia w takim przypadku może obejmować maksymalnie okres 3 lat przed datą złożenia wniosku.

Zauważyć należy, że organy celne mogą udzielić pozwolenia z mocą wsteczną także wówczas, gdy towary, które zostały objęte procedurą celną, nie są już dostępne w chwili przyjmowania wniosku o takie pozwolenie.

Warunek do udzielenia pozwolenia z mocą wsteczną, który został określony w art. 211 ust. 2 lit. e) UKC, odnosi się jedynie do pozwoleń udzielonych w ramach przepisów UKC. W związku z tym 3-letni okres ustanowiony w art. 211 ust. 2 lit. e) UKC nie obejmuje pozwoleń z mocą wsteczną, które zostały wydane przed dniem 1 maja 2016 r. na podstawie przepisów Wspólnotowego Kodeksu Celnego.

11. Przeniesienie praw i obowiązków

Prawa i obowiązki osoby uprawnionej do korzystania z procedury uszlachetniania czynnego w odniesieniu do towarów, które zostały objęte tą procedurą, mogą zostać, za zgodą organu celnego, przeniesione w całości lub częściowo na inną osobę spełniającą warunki wymagane do korzystania z procedury uszlachetniania czynnego.

Przeniesienie praw i obowiązków może dotyczyć towarów objętych procedurą uszlachetniania czynnego na podstawie jednego albo kilku zgłoszeń celnych.

Warunki na jakich przeniesienie praw i obowiązków jest dozwolone określa organ celny, jeżeli w jego ocenie takie przeniesienie praw i obowiązków jest możliwe w danym przypadku. Osoba, na którą przenoszone są prawa i obowiązki, musi spełniać warunki wymagane do korzystania z procedury uszlachetniania czynnego. Oznacza to, że nowa osoba korzystająca z procedury, chociaż nie jest i nie będzie posiadaczem tego pozwolenia (posiadacz pozwolenia na korzystanie z procedury uszlachetniania czynnego pozostaje bowiem ten sam), to jednak musi spełniać warunki wymagane do korzystania z procedury uszlachetniania czynnego. Osoba, na którą przenoszone są prawa i obowiązki uzyska więc uprawnienie do wykonywania określonych operacji w odniesieniu do wskazanych konkretnie towarów objętych procedurą uszlachetniania czynnego.

Pozwolenie na przeniesienie praw i obowiązków jest jednym z elementów pozwolenia na korzystanie z procedury uszlachetniania czynnego i dlatego stosowne zapisy określające szczegóły przeniesienia praw i obowiązków należy podać w ramach danej 8/8 „Przeniesienie praw i obowiązków” wniosku o udzielenie pozwolenia. Wniosek o przeniesienie praw i obowiązków może zostać złożony na etapie ubiegania się o pozwolenie na korzystanie z procedury uszlachetniania czynnego (czyli być elementem wniosku o udzielenie pozwolenia na korzystanie z procedury uszlachetniania czynnego), a może też zostać złożony później, na etapie korzystania z procedury. W takim przypadku wniosek o przeniesienie praw i obowiązków powinien zawierać dane zgodne z załącznikiem A do RD i powinien zostać złożony do organu celnego (naczelnika urzędu celno-skarbowego), który wydał pozwolenie na stosowanie procedury uszlachetniania czynnego.

12. Stosowanie procedury

Stosowanie procedury uszlachetniania czynnego winno być zgodne z udzielonym pozwoleniem oraz przepisami prawa regulującymi jej stosowanie.

W pozwoleniu, wydawanym w tzw. pełnej formie, zawierającym dane z załącznika A do RD określany jest **termin ważności pozwolenia**. Termin ten oznacza okres, w którym możliwe jest zgłaszanie towarów do procedury uszlachetniania czynnego, w ramach danego pozwolenia.

Pozwolenie wydawane na podstawie zgłoszenia celnego, oznacza, że jest to jednorazowe pozwolenie mające zastosowanie tylko do tej ilości towarów, które zostały objęte procedurą uszlachetniania czynnego na podstawie przedmiotowego zgłoszenia celnego.

Towary mogą zostać **objęte** procedurą tylko i wyłącznie w terminie ważności pozwolenia. Zgłoszenie celne o objęciu towarów procedurą powinno zostać złożone w jednym z urzędów objęcia, określonych w pozwoleniu.

W przypadku uprzedniego wywozu w procedurze uszlachetniania czynnego, produkty przetworzone otrzymane z towarów ekwiwalentnych mogą zostać zgłoszone do wywozu tylko w terminie ważności pozwolenia.

Procedura uszlachetniania czynnego zostaje **zamknięta**, gdy objęte nią towary lub produkty przetworzone zostaną objęte kolejną procedurą celną, zostaną wyprowadzone poza obszar celny Unii lub zniszczone bez powstawania odpadów, albo będą przedmiotem zrzeczenia na rzecz skarbu państwa.

Zgłoszenie celne kończące stosowanie procedury uszlachetniania czynnego powinno zostać złożone w jednym z urzędów zamknięcia, określonych w pozwoleniu, przed upływem terminu zamknięcia procedury.

Pozwolenie:

- na korzystanie z procedury uszlachetniania czynnego IM/EX,
- na korzystanie z procedury uszlachetniania czynnego EX/IM bez zastosowania ujednoliconej wymiany informacji, o której mowa w art. 176 RD,

stanowi, że posiadacz pozwolenia musi przedstawić **rozliczenie zamknięcia** kontrolnemu urzędowi celnemu w ciągu 30 dni od upływu terminu zamknięcia procedury.

Kontrolny urząd celny, o którym mowa w art. 1 pkt 36 lit a RD może zwolnić posiadacza pozwolenia z obowiązku przedstawienia rozliczenia zamknięcia jeżeli uzna, że rozliczenie zamknięcia nie jest konieczne.

W każdym z przypadków udzielania **pozwolenia na podstawie zgłoszenia celnego** na korzystanie z procedury uszlachetniania czynnego, **zachodzi obowiązek** przedstawienia rozliczenia zamknięcia, kontrolnemu urzędowi celnemu, przez posiadacza takiego pozwolenia w **ciągu 30 dni** od upływu terminu zamknięcia procedury.

Z uwagi na szczególny charakter uproszczenia, o którym mowa w art. 324 RW oraz w kontekście sprawowania dozoru celnego, **w sytuacji uzyskania zgody organu celnego na stosowanie art. 324 RW** (który dotyczy szczególnych przypadków zamknięcia procedury uszlachetniania czynnego IM/EX), trudno uznać takie przypadki za kwalifikujące się do uznania przez organ celny za przypadki szczególne,

które nie wymagają złożenia rozliczenia zamknięcia. Oznacza to, że w takich przypadkach posiadacz pozwolenia **będzie zawsze obowiązany do złożenia rozliczenia zamknięcia**.

Odstąpienie od obowiązku złożenia rozliczenia nie jest także możliwe w przypadku korzystania z **uproszczenia przewidzianego art. 170 RD** – tj. w sytuacji, gdy na wniosek wnioskodawcy w pozwoleniu na korzystanie z uszlachetniania czynnego IM/EX określono, że produkty przetworzone lub towary objęte procedurą uszlachetniania czynnego IM/EX, które nie zostały zgłoszone do kolejnej procedury celnej ani nie zostały powrotnie wywiezione po upływie terminu zamknięcia procedury, uznaje się za dopuszczone do obrotu w dniu upłynięcia terminu zamknięcia procedury – co wynika z samej treści **art. 175 ust. 4 RD**.

Na wniosek posiadacza pozwolenia, organy celne mogą przedłużyć okres na przedstawienie rozliczenia zamknięcia do 60 dni. W szczególnych przypadkach organ celny może przedłużyć ten okres nawet jeżeli już upłynął.

Rozliczenie zamknięcia winno zawierać dane zgodne z danymi z załącznika 71-06 do RD, o ile kontrolny urząd celny nie zadecyduje inaczej. Są to następujące dane:

- a) odpowiednie dane szczegółowe dotyczące pozwolenia;
- b) ilość każdego rodzaju towarów, które zostały objęte procedurą specjalną, w odniesieniu do których wnioskuje się o zamknięcie procedury;
- c) kod CN towarów, które zostały objęte procedurą specjalną;
- d) stawkę należności celnych przywozowych, której podlegają towary objęte procedurą specjalną, oraz w razie potrzeby ich wartość celna;
- e) dane szczegółowe dotyczące zgłoszeń celnych o objęcie towarów procedurą specjalną;
- f) rodzaj i ilość produktów przetworzonych lub towarów objętych tą procedurą i dane szczegółowe późniejszego zgłoszenia celnego lub wszelkie pozostałe dokumenty odnoszące się do zamknięcia procedury;
- g) kod CN i wartość celną produktów przetworzonych, jeżeli do celów zamknięcia stosowana jest metoda skali wartościowej;
- h) współczynnik produktywności;

- i) kwotę należności celnych przywozowych do zapłacenia. Jeżeli kwota ta dotyczy stosowania art. 175 ust. 4 RD, jest ona podawana z takim wskazaniem;
- j) terminy zamknięcia procedury.

Zasadniczo procedura uszlachetniania czynnego jest traktowana jako procedura bez pobierania należności celnych przywozowych, w której nie powstaje dług celny. Dług celny powstaje jednak, jeżeli towary nie zostaną powrotnie wywiezione lecz zostaną dopuszczone do obrotu albo jeżeli stwierdzone zostały nieprawidłowości w przebiegu procedury (np. naruszenie obowiązków wynikających z procedury).

12.1 Arkusze informacyjne INF – centralny system unijny UCC INF SP

Zagadnienie wymiany informacji z wykorzystaniem arkuszy informacyjnych INF regulują przepisy art. 6 UKC, art. 176 RD, art. 181 RD, załącznika 71-05 do RD, art. 271 RW oraz art. 64 - 68 rozporządzenia².

System INF SP (zwany dalej „systemem INF”) to centralny system unijny przeznaczonym do obsługi elektronicznych Arkuszy Informacyjnych (INF) dla Procedur Specjalnych (ang. UCC INF SP).

System INF wykorzystywany jest dla następujących przypadków:

- a) procedury uszlachetniania czynnego IP EX/IM lub procedury uszlachetniania biernego OP EX/IM, jeżeli w procedurę zaangażowane jest jedno lub więcej niż jedno państwo członkowskie,
- b) procedury uszlachetniania czynnego IP IM/EX lub procedury uszlachetniania biernego OP IM/EX, jeżeli w procedurę zaangażowane jest więcej niż jedno państwo członkowskie,
- c) procedury uszlachetniania czynnego IP IM/EX, jeżeli w procedurę zaangażowane jest jedno państwo członkowskie, a właściwy organ celny, o którym mowa w art. 101 ust. 1 UKC, zażądał INF, od kontrolnego urzędu celnego, w odniesieniu do towarów objętych procedurą uszlachetniania czynnego IP IM/EX.

W systemie INF stosowane są następujące pojęcia:

² rozporządzenie wykonawcze Komisji (UE) 2021/414 z dnia 8 marca 2021 r. w sprawie warunków technicznych rozwijania, utrzymywania i użytkowania teleinformatycznych systemów wymiany i przechowywania informacji na podstawie rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 952/2013 (Dz. Urz. UE L 81 z 9.03.2021, str. 37).

- **IP EX/IM** – IP (uszlachetnianie czynne; UCz) EX/IM oznaczające sytuację, w której najpierw wywożone są produkty przetworzone, a następnie obejmowane są procedurą uszlachetniania czynnego towaru -> art. 1 pkt 29 RD;
- **OP EX/IM** – OP (uszlachetnianie bierne; UB) EX/IM oznaczające sytuację, w której najpierw obejmowane są procedurą uszlachetniania biernego towaru, a następnie przywożone są produkty przetworzone -> art. 1 pkt 28 RD;
- **IP IM/EX** – IP (uszlachetnianie czynne; UCz) IM/EX oznaczające sytuację, w której najpierw obejmowane są procedurą uszlachetniania czynnego towaru, a następnie wywożone są produkty przetworzone -> art. 1 pkt 30 RD;
- **OP IM/EX** – OP (uszlachetnianie bierne; UB) IM/EX oznaczające sytuację, w której najpierw przywożone są produkty przetworzone, a następnie obejmowane są procedurą uszlachetniania biernego towaru -> art. 1 pkt 27 RD.

Zakres danych, które wpisywane są do systemu INF odpowiada danym z załącznika 71-05 do RD.

Szczegółowe informacje na temat systemu INF dostępne są na stronie Platformy Usług Elektronicznych Skarbowo-Celnych (PUESC): <https://puesc.gov.pl/web/puesc/inf>

Podmiot posiadający pozwolenie na stosowanie:

- procedury uszlachetniania czynnego IP EX/IM lub procedury uszlachetniania biernego OP EX/IM, jeżeli w procedurę zaangażowane jest jedno lub więcej niż jedno państwo członkowskie,
- procedury uszlachetniania czynnego IP IM/EX lub procedury uszlachetniania biernego OP IM/EX, jeżeli w procedurę zaangażowane jest więcej niż jedno państwo członkowskie,

zobowiązany jest do korzystania albo z INF w formie elektronicznej albo z innych środków elektronicznej wymiany informacji (jeśli z organem celnym uzgodnił korzystanie z innych środków elektronicznej wymiany informacji – art. 176 ust. 1 RD). W zależności od tego, czy zobowiązany jest do stosowania INF w formie elektronicznej, czy innych środków elektronicznej wymiany informacji niż INF, odpowiednio w zgłoszeniach celnych przywózowych i wywózowych składanych do systemu AIS/IMPORT oraz AES/ECS, NCTS2 zobowiązany jest podać albo kod dokumentu **C710 wraz z numerem dokumentu INF** albo krajowy **kod informacji dodatkowej – 4DK3** (kod 4DK3 oznacza korzystanie z innych niż INF środków elektronicznej wymiany informacji uzgodnionych z organem celnym w związku z art. 176 ust. 1 lit. a) RD).

Ponadto, zgłoszenie celne przywozowe do kolejnej procedury celnej następującej po procedurze uszlachetniania czynnego, w celu zamknięcia procedury uszlachetniania zgodnie z art. 215 ust. 1 UKC, powinno zawierać w polu 44 zgłoszenia kod informacji dodatkowej 00700 z numerem pozwolenia dla procedury uszlachetniania czynnego lub kod C710 wraz z numerem INF.

Jeżeli towary objęte procedurą uszlachetniania czynnego podlegają szczególnym środkom polityki handlowej i takie środki mają w dalszym ciągu zastosowanie w chwili objęcia towarów kolejną procedurą celną, niezależnie od tego, czy towary te stanowią produkty przetworzone, czy też nie, zgłoszenie celne do kolejnej procedury celnej musi zawierać w polu 44 dane, o których mowa w akapicie powyżej oraz dodatkowo kod informacji dodatkowej 00800.

13. Przedstawicielstwo

Zgłoszenie towarów do procedury uszlachetniania czynnego może zostać złożone albo przez posiadacza pozwolenia (we własnym imieniu i na własną rzecz), albo przez jego przedstawiciela bezpośredniego (w imieniu i na rzecz posiadacza pozwolenia). Oznacza to, że przedstawicielstwo pośrednie nie jest możliwe w odniesieniu do zgłoszenia do procedury uszlachetniania czynnego ponieważ korzystający z tej procedury musi być posiadaczem pozwolenia na tę procedurę (czyli korzystający z procedury i posiadacz pozwolenia muszą być tą samą osobą). W przypadku zaś przedstawicielstwa pośredniego korzystający z procedury i posiadacz pozwolenia będą różnymi osobami.

14. Załączniki

- Stosowanie art. 258 UKC (załącznik 1)
- Warunki ekonomiczne (załącznik 2)